

Vážení krůžkaři,

chceme, aby Krůžkozor byl aktuálním obrazem činnosti Slováckého krůžku v Brně. K tomu je však zapotřebí Vás, příspěvatele časopisu. Respektujeme obsahovou náplň příspěvku za podmínky, že není urážející nebo znevažující činnost Krůžku. Redakce má pouze povinnost dodržet jednotnou úpravu příspěvků, opravit zjevné gramatické chyby, případně příspěvek pozdržet do okamžiku odstranění logických nesrovnalostí v příspěvku a zajistit jeho vydání. Časopis si částečně konkuruje s kronikou Krůžku, ale ta je zaměřena spíše do minulosti. Nakonec kdo z vás si měl možnost kroniku v klidu prohlédnout, když existuje v jediném vydání?

Krůžkozor se po vyjití stane součástí obecných informací o Krůžku na internetové adrese www.kruzek.cz. Pro ty, kteří mají na internet přístup, jde především o barevnou fotogalerii k akcím.

Proto pište, aby časopis byl věrným obrazem činnosti Krůžku! A pokud se budete na této činnosti i podílet, jistě se Vám podaří ovlivnit ji k obrazu svému!
redakce

Plánované akce

- 16. 11. beseda u cimbálu s vystoupením Slováčku
- 7. 12. Mikulášská beseda u cimbálu
- 15. 12. vánoční vystoupení v kostele Nanebevzetí Panny Marie v Brně na Mendlově náměstí
- 17. 12. vánoční vystoupení v Louce u Znojma
- 18. 12. vánoční vystoupení v Uherském Brodě
- 21. 12. vánoční beseda u cimbálu
- 18. 1. beseda u cimbálu
- 4. 2. 56. Slovácký ples

Jubilanti

Jiří Saul	13. 7. 1955	50
Ing. Miroslav Zamykal	30. 8. 1930	75
RNDr. Eva Pešková	6. 9. 1955	50
MUDr. Josef Hull	29. 12. 1945	60
MVDr. Ladislav Bulíček	26. 12. 1945	60

Všem jubilantům přejeme mnoho štěstí, pevné zdraví a spoustu příjemných chvil strávených v kruhu přátel ze Slováckého krůžku.

Léto a kamarádi

Začal podzim. Mnoho lidí říká, že za poslední roky je počasí divné a že jsou netypická a divná léta. Poslední dvě léta byla divná nejen počasím. 30. června před dvěma roky jsme se rozloučili s dlouholetým členem Krúžku a oporou mužského sboru Zdeňkem Kotasem. Letos, téměř na den přesně, přišla opět smutná zpráva., že 4. července zemřel další člen Krúžku, Ing. Jaromír Heroudek.

Většina pravidelných návštěvníků besed si Mirka pamatuje jako hráče na trubku a občas také na housle v naší muzice. Nadšený muzikant, ale také všestranný sportovec, horolezec, gymnasta, trenér tenistů a v dřívějších letech jeden z velmi dobrých desetibojařů, tragicky zahynul při výstupu na nejvyšší horu Rakouska Grossglockner.

Při všech výpravách do hor, ať už to byly Tatry, Alpy nebo jiné velehory, vždy s sebou vozil housle a rozdával dobrou náladu. Vztah k lidové písničce vyjadřoval při různých příležitostech, ať už to bylo vánoční troubení z věže kostela v rodných Dolních Dunajovicích nebo při hraní v horských chatách po celé Evropě.

Odešel dobrý kamarád a muzikant a nám nezbyvá, než se rozloučit slovy, která jako jediná zazněla na jeho pohřbu: „Díky, Mirku, za všechno dobré!“

param

Odešla legenda tanečního folkloru

V noci na středu 5. října navždy ve věku 85 let odešla paní Zdeňka Jelínková, etnochoreoložka, sběratelka, tanečnice, organizátorka, autorka pořadů, metodička, pedagožka, dlouholetá odborná pracovnice Etnologického ústavu AVČR v Brně. Tak lze stroze charakterizovat její profese, kterým se věnovala. Svoji činností se zařadila k nejdůležitějším osobnostem poválečného folklorního dění v České republice, a to zejména v oblasti lidového tance a dětského folkloru. Portrét této významné osobnosti přineseme v některém z příštích čísel Krúžkozoru.

-ef-

Naši krúžkaři v zahraničí

V lednu 2005 zemřela v New Yorku ve věku šedesáti let naše členka Táňa Nevolová-Firkušná. Spolu se svou sestrou Evou zpívala a tančila v krúžku zejména také s Marií Šenkovou-Vyoralovou (později slavnou zpěvačkou Moravanky) a ostatními členy tehdejšího souboru. Eva a Táňa Nevolovy působily i v souboru Mládi, který pěstoval slavácký folklor na lékařské fakultě Masarykovy university.

V roce 1968 se Táňa Nevolová provdala za vynikajícího klavírního virtuóza Rudolfa Firkušného, odstěhovala se do New Yorku a stala se manažerkou mnoha jeho koncertních vystoupení.

Navštívil jsem brzy poté Táňu v New Yorku. Setkával jsem se s manželi Firkušnými na koncertech například ve Florencii před sochou Davida, v chicagské Ravinii (známý park, kde se pořádají v lením období koncerty), chicagský symfonický orchestr dirigoval velmi známý dirigent James Levine. Ani Tánina sestra Eva tenkrát nechyběla.

Táňa věrně provázela svého manžela, mistra Rudolfa Firkušného, při každém jeho vystoupení. Bylo tomu tak zejména v roce 1990 na slavnostním koncertě v Praze s Rafaelem Kubelikem, v rodných Napajedlech, při udělování čestného doktorátu Masarykovy univerzity a konečně na jeho posledním koncertě v Brně v Janáčkově divadle. V jeho repertoáru nikdy nechyběla tvorba Leoše Janáčka a Bohuslava Martinů. Mají spolu dvě děti, dceru Veroniku a syna Igora.

Táňa nikdy nezapomněla na své působení ve Slováckém krúžku v Brně.

V současné době probleskla v rozhlase zpráva, že ostatky manželů Firkušných budou přeloženy do čestného pohřebiště Ústředního hřbitova v Brně.

MV(R)

Zamyšlení nad odkazem Zdenka Kotase

Když před léty přišel náš kamarád a zpěvák Slováckého krúžku Zdenek Kotas s myšlenkou uspořádat malý košt vín v rámci Slováckého krúžku, myslím, že to bylo v roce 1991, netušil ještě, že se stal zakladatelem tradice, která potrvá řadu let a dokonce přečká i jeho vlastní pozemský život.

Letos jsme pořádali již po osmé tradiční košt a je na místě trochu srovnávat.

Byly ročníky, kdy se sešlo až 150 vzorků kvalitních vín, kdy byl košt masivně podporován i z řad zpěvaček, chasy, soudné stolice, muziky a dokonce i přátel krúžku. Byly i ročníky slabší, ale nikdy se košt vín nesesetkal s nezajmem a ignorací některých složek.

O to více jsem byl zklamán a rozčarován nad přístupem některých členů krúžku při pořádání letošního koštu. Čest soudné stolice již tradičně zachraňoval František Kašník, který dodal vysoce kvalitní vzorky vín. U ženského pěveckého sboru, jak se již stalo u této složky zvykem, několik pilných včelíček obětavě pomáhalo se zabezpečením proviantu, zatímco většina ostatních pěvkyní seděla doma za bukem. Když pomínu muziku, která má samozřejmě řadu povinností, dostávám se k chase. Tato tentokrát zklamala na celé čáře. Nejen, že nezajistila pokladnu, ale o co více stárci na výboru vnašeli připomínky, jak by se mělo a co by se mělo, o to méně dodala chasa vzorků vín a řada tanečníků dávala přednost posezení u baru, nebo jinak nebyla vidět. Přesto si myslím, že košt vín, ač byl pořádán ve složitějších podmínkách v důsledku předcházející rekonstrukce klubu Univerzity obrany na Šumavské, byl úspěšný a byl důstojnou vzpomínkou na Zdenka Kotase.

Naproti tomu bude dobré věnovat v příštím ročníku jeho organizaci více podpory z řad ostatních složek a tak trochu mužskému sboru v jeho snažení fandit. Vždyť víno, zpěv a Slovácko patří k sobě. Tak nám, Zdenku, „tam nahoře“ drž palce!

MD

Pro srovnání:

V neděli 3. 4. 2005 se uskutečnil v Gongu 10. košt Slováckého krúžku v Praze. Nabízeli 368 vzorků od 188 vinařů. Přitom 94 % vinic České republiky se nachází na jižní Moravě!

VL

Beseda u cimbálu

s milými hosty - japonským folklorním souborem ze SAITAMY

25. května (gogacu - jak říkají Japonci) na besedě u cimbálu nám byly milými hosty ženy z folklorního souboru ze SAITAMY. Byly na Moravě na základě pozvání souboru ONDRÁŠ, jehož vedoucí představitelé hostitelskou péčí o tyto ženičky v uvedenou středu svěřili Slováckému krůžku v Brně.

Měli jsme starosti, co si s nimi počít, ale nakonec jsme je vypekli tím, že jim naše zpěvačky napekly příležitostného pečiva a cukrovi tak, jak v roce jdou svátky za sebou... Hodově, svatební i dožínkové koláčky, vanilkové rohlíčky, kokosové pusinky, pirožky, lístkové pochutiny, no byla to pestrá směsice nazdobených a vonících dobrot, které dráždily švitořícím Japonkám jejich II. signální soustavu. Ze začátku v údivu polykaly naprázdno, ale jak jim přišly sliny na jazyk, hnedle medle se cpaly ostošest. A ukázalo se, že japonské i slovácké jazyky mají jeden společný kořen...

Japonky se cpaly, muzikanti hráli a stárci se svými partnerkami se předváděli. V ukázkách některých vířivých tanců z Moravského Slovácka, které i mnohé z Japonek si samy vyzkoušely. Vyzkoušely si i divčí kroje, do kterých je Romča oblékala. Ta si velice dobře popovídala anglicky s šedivou japonskou babičkou, který do ní furt něco hučela, a tak aby měla klid na oblékání, dávala jí Romča za pravdu slovy „Jés, jés...“, a bábrle ji poslechla a všechno, co bylo na talířku, fakt snědla!

Některé Japonky se i oblékly do kimon a předvedly nám jejich tanečky. Nálada stoupala, úměrně s konzumací našich vín a pálenek. Na jednom velkém kole se tančily japonské lidové tanečky znázorňující různé pracovní činnosti. Japonkám se velmi líbily i naše písničky, a jak jsem je poslouchal, tak si i jednu pivaly po svém – japonsky: „Packajama, packajama, packamiči, oteckami čmajznumi capkamiči...“ – což není nic jiného než naše „paci, paci, pacičky, táta koupí botičky...“

No, moc se těm japonským „motýlkům“ nechtělo na kutě. Loučení bylo velmi srdečné. Ozývalo se: „...ojasumi nasaj Balwaneka“ (dobrou noc, Balvanku) nebo i „...sajó nara Milecku“ (nashledanou Mirečku)...

Takže doufejme, že příští rok si „dansu o šimašóka“ (zatančíme) v Saitamě v zemi vycházejícího slunce...

P.S. ...a to mne „dózo jorošiku“ – těší...!

Ujo fajó

30. výročí založení Slovácku

Dnes již oslavujete rovných 30 let,
a přesto jste ještě velmi mladí.
Potvrzuje to ostatně i váš vzhled
a šťastný úsměv, který vidáme rádi ...

Tyto milé verše strýce Josefa Kučery zazněly z pódia žabovreského Rubinu na počest souboru Slováček, který zde v pátek 10. června 2005 oslavoval své 30. výročí založení. Opravdu je to již tolik let, kdy jsme na podzim roku 1975 začali s dětmi v ZŠ Horova 77 opět zpívat a tancovat. (První dětský soubor v historii Slováckého krůžku v Brně existoval asi kolem roku 1955 - 1957 a vedli ho manželé Krejčíkovi). Slováčkem prošla za tu dlouhou dobu řada dětí, a je možné jich počítat na několik stovek.

Oslavy založení jsme v průběhu let pořádali již několikrát, ale se současnými členy probíhaly nácivky snad nejrychleji. Za dva měsíce jsme připravili program složený z materiálů z kyjovského Dolňácka, Hornácka a Uherskobrodská. Nazvali jsme ho „Vyskočilo slunéčko“. Slavnostní vystoupení bylo věnováno rodičům souborových dětí a hlavně všem našim příznivcům. Nejvíce nám však záleželo na účasti členů Slováckého krůžku. Uvítali jsme proto s radostí zástupce výboru v čele se starostou PhDr. Václavem Štěpánkem, zástupce „súdněj stolice“ i chasy. Chtěli jsme touto formou poděkovat vedení Krůžku za všechna předchozí pozvání Slováčku ke spoluúčinkování při různých slavnostních příležitostech, jako bylo např. výročí založení Krůžku, vánoční koledování, hody a fašanek nebo několik vystoupení v Brně a okolí. Malou připomínkou takovýchto pořadů bylo taneční pásmo z Uherskobrodská, které si připravila starší skupina dětí společně s dospělými tanečnickými a muzikou vedenou primášem Josefem Pokorným. Všech 55 účinkujících v celém pořadu potěšil potlesk diváků i závěrečné poděkování za jejich výkon. Slavnostní vystoupení bylo prvním z pořadů oslav 30. výročí založení. Dalším pokračováním bylo uvedení nových pásem v programu „Jubilanti“ na 16. MFF Brno 2005, kterého se Slováček zúčastnil společně s ostatními brněnskými jubilačními soubory. Posledním pořadem, spojeným s letošní oslavou, bude vystoupení souboru na Besedě u cimbálu ve středu 16.11.2005 v klubu UO Brno, Šumavská 4. Začátek je v 19.00 hod. Hlavním důvodem je představení nového cimbálu, který byl letos pro Slováček pořízen z finančních darů mnoha členů Krůžku, rodičů dětí a štedrých sponzorů. Představí se zde tanečníci, zpěváci a především muzika souboru, kterou pro tuto akci připravuje její vedoucí Jan Beránek. Srdečně jste všichni vítáni.

-PD-

Jak se konzumuje „Stovka“

Recept na dobrou Stovku je jednoduchý:

Základem všeho je konto, případně pár přátel, kteří tě založí slušnou částkou. Teprve potom můžeš přikročit k samotné přípravě:

Do kotle vlož dva čerstvé, omyté padesátníky. Přidej dvě manželky, ochotné vzdát se volného času, hlavu schopnou organizace a několikery neúnavné ruce. Podlij troškou slivovice a nech chvíli dusit ve vlastní šťávě („jestli všechno klapne, co a jak nachystat, a kolik, a přijdou vůbec, a bude jim chutnat...?“). Když je zajišťovací tým téměř hotový, začni po částech přidávat další suroviny: řízky s vynikajícím salátem, chutné rolády, uzené, nářezy všeho druhu, sýry, ovoce, zeleninu dle fantazie. Nezapomeň na svatební koláčky a mlsy, kávu atd. Zalévat můžeš pivem či vínem, podle chuti.

Nakonec přisyp pomocné síly typu PPUM („přines-podej-uklid-mič“), schopné nejen roznašet krmí, ale posléze i umýt stohy nádobí bez velké újmy na taliřích a sklenicích.

Hotové dílo oblož dobrou náladou a úsměvem a serviruj ve vhodný čas na správném místě, nejlépe s kytarou a cimbálovou muzikou.

Pak už stačí jen popřát dobrou chuť a dobré zažití.

Musím říct, že naše druhá „Stovka“ se opravdu povedla. Konzumace byla provedena ve večerních hodinách 10. 6. 2005 v prostorách klubu Magistrátu na Křenově. Oslavenci Mirek Dostál a Jirka Saul dělali vše pro to, aby ve svých padesáti nebyli „za velebné kmety.“ (Co tomu nakonec říkaly Hanka s Aničkou, které převzaly nad akci vrchní velení a budou patrně o nějaký ten centimetr menší kvůli ubroušeným nohám, není známo. Ale velely dobře, hlavně svým dětem coby personálu).

Kromě kytic a lahví identifikovatelného obsahu se mezi dárky objevil i sv. Urban, houslista a folklorista (autor J. Homola údajně několik nocí nespal...), čaj „Casanova“ nebo např. krásná bílá tanga, podepsaná zpěvačkami... větší část prezentů nám zůstala utajena, asi aby se jim něco nepříhodilo.

Hned v začátku večera přišla ke slovu kytara. „Je vám přece jasný, že jak dojde Pepa, už si ani neškrtnem.“ Svatá pravda. Střídavě hráli oba oslavenci a Lojza Vala (František S. se tentokrát vykroutil, ale to mu příště neprojde!). Tramské, country, taky blues a „ježkárny“, co komu slina na jazyk přinesla. Bylo toho pozehnaně. „Ještě Anežku Böhmovou...“ Nežůstalo jen u ní, všechny známé staropražské písně nevalného obsahu jsme přezpívali, až po to dítě, co křičí Na Poříčí. Nálada super.

Kolem deváté se dostavila další část gratulantů (ti, kteří ze svého diáře nevyпустиli 30. výročí založení Slováčku, obě akce se konaly v 18 hodin. Na dvou židlich lze sedět jen s bídou...). Ale i oni si posléze přišli na své, samozřejmě už bez kytary, protože s nimi dojela i muzika. Zpívalo se na lidovou notu, tancovali jen oslavenci a ti skalní, prostoru moc není. Ženské se ke zpěvu dostaly pouze v čase, kdy Pepu dohnal hlad, a to netrvalo dlouho. Kdo si chtěl povídat, musel na druhý konec sklepa, protože tam aspoň trochu slyšel vlastní slovo a ne jen našeho „primáše, který nemá vypínač.“ Do povinného vybavení by měl patřit i tenisák, ten by byl akorát. Nic menšího tu jeho „pusinku“ nezacpe!

Před půlnocí se vytratila větší část osazenstva. Ti vytrvalejší strávili ještě klidnou hodinku při vinku, historkách ze života a vtípcích. Užily si ji i obě velitelky – a užijí si určitě i další dopoledne. Už v jedenáct je sraz na rajóny!

Zkrátka a dobře, bezva to bylo, ale „zase jsem včera šla spát dneska...“

-JA-

Javornické zpívání

Javorník je jednou z deseti hornáckých obcí (*Velká, Lipov, Hrubá a Malá Vrbka, Kuželov, Louka, Sůchov, Vápenky, Lhota, Javorník*). V obci je modlitebna evangelické jednoty bratrské, s bohatou výzdobou v hornáckém stylu, malebný soubor chalup v části Kopánky, dále jsou zde domky s výškou (komorou v patře) a na východní části obce roubené seníky. Za obcí se tyčí vrch Hradisko, na kterém se nacházelo v prvním tisíciletí hradiště, z něhož zůstaly jen mohutné valy.

Obec se rozhodla před pár roky oslavit výročí 650 let svého založení. První písemná zmínka je sice z roku 1370, ale tímto trikem se podařilo probudit obec z nečinnosti. Oslavy vedly k pořízení obecní vlajky (první mezi Hornáckými obcemi) a založení folklorního souboru. Místní pěveckou autoritou je paní Anna Kománková (zpívala s BROLNem, s CM Martina Hrbáče, s CM Mirka Minkse i s jinými muzikami). Mužskou pěveckou autoritou pak osmdesátiletý pan Lipár.

Druhý ročník Javornického zpívání se uskutečnil v sobotu 2. července 2005 v 18 hod na fotbalovém stadionu v Javorníku. Jeho hlavním organizátorem byl hornácký bard Tonda Vrba. Pořadatelé s obavami sledovali vývoj počasí. Poslední přeháňka proběhla před samotným vystoupením a přinutila přítomné se skrýt pod střechou. Na vlastní vystoupení se počasí umoudřilo a dokonce vyšlo opět slunce.

Program začala zpěvačka Anna Kománková a k ní se přidal místní mužský sbor a muzika bratří Sovišů, kteří přijeli na voze taženým párem koní. Pak již následovaly další mužské pěvecké soubory a sólisté. Nejpočetnější skupina z Dolních Dunajovic v počtu 17 prokázala, že Dunajovci nejsou jen největší vinařskou obcí u nás. Naopak početně nejslabší byl sbor z Moravské Nové Vsi v počtu 8. Z dalších mužských sborů tu byly sbory z Lanžhota, ze Žďánic, Spinek z Vnorov, z Nedakonic, Malina z Kozojidek a z Velké. Slovácký krúžek v Brně byl zastoupen Pavlem Rampulou v souboru z Dolních Dunajovic a Jarošem Homolou v souboru ze Žďánic. Místní taneční skupina předvedla řemeslnické tance.

Jediný ženský sbor Slováckého krúžku v Brně se představil hned dvěma pásmy a rozhodně se mezi účinkujícími neztratil. Zaspíval trávničky z Uherskobrodská, v nichž se představilo několik sólistek (největší počet ze zúčastněných souborů a pásmo mělo rovněž nejbohatší choreografii). Zdravé sebevědomí projevily naše ženy písněmi ze Suchova a upoutali tím pozornost hornáckých folkloristů. Celkové hodnocení vyznělo kladně a děvčata byla až do odjezdu středem pozornosti.

Ze sólistů se představila polovina z kdysi slavné dvojice sourozenců Baťkových - Zdeněk Baťka z Milotic se svým synem hrajícím na cimbál a manželé Malatincovi z Kněždubu z písničkami z Dětvý. Palo Malatinec zahrál na fujaru a zaspíval. Svou ženu Veroniku doprovodil na harmoniku. Krúžkaři si zajisté pamatují Veroniku jako nejmladší sólovou zpěvačku ze společného natáčení loňského Silvestra ve vinárně U královny Elišky, televizní diváci pak z medailonu věnované zpěvačce v květnové Folklorice. Zpěvačka zpívá na veřejnosti od svých tří let a patří k našim největším talentům (je nositelkou FOSKARA za kategorii Objev roku).

Účinkující byli po vystoupení pohoštění na obecní úřadě, kde se podával srnčí guláš a tvarohové koláčky. Obsluhu zajišťovaly místní krojovaná děvčata, zatímco ženský sbor Slováckého krúžku je doprovázel písněmi o Javorníku.

Na fotbalovém hřišti pokračovala zábava při hudecké muzice bratří Sovišů.

VL

Velké prázdninové stěhování

Co se to stalo v pondělí ráno 15. srpna? Že by se snad Moravští Slováci stěhovali na Valašsko? Skoro by to tak mohlo někomu připadat, ale naštěstí to nebylo úplně doslovně. Ten den totiž odjízděla početná skupina dětí a rodičů ze Slovácku se svými objemnými saky paky tímto směrem na dlouho očekávané prázdninové soustředění. Za nejhoršího deště, kdy lilo jako z konve, jsme zvládli nalodění do náhradního autobusu, přestup do vlaku, další přestup do jiného vlaku a nakonec přestup zase do autobusu, který s námi zastavil uprostřed obrovské kaluže kus od vchodu do našeho hotelu. Stálo to ale za to, protože nás čekal týden uprostřed krásných Hostýnských vrchů, na Rusavě. Výlety s výhledy do široka a do daleka jsme museli odložit až na čtvrtý den pobytu, kdy se černé mraky konečně odsunuly na východ. Dokázali jsme vystoupat na jeden z nejvyšších místních vrcholů v okolí, kde nás čekal téměř kruhovitý rozhled po krajině. Mohli jsme se tak přesvědčit, že kam oko dohlédne jsou jen samé hory, lesy a rozlehlé louky, na kterých nechyběla stáda pasoucích se oveček a krav. Úplná idyla!

Hlavním zaměřením soustředění však byl nácvik programu na 16. MFF Brno 2005. Přihlášení jsme byli do pátečního dětského pořadu „Před našim je zahrádečka“ a do sobotního - pro letošní jubilující brněnské soubory - s názvem „Jubilanti“. Nejtěžší na nácviku bylo to, že jsme chtěli předvést na festivalu úplně nová pásma, která jsme doposud nikde neuváděli, ani na naši slavnostní červnové premiéře ke 30. výročí založení Slovácku. S odstupem času musím říct, že se nám podařilo obstojně zvládnout jak jednotlivá čísla, tak i krátká vystoupení v brněnském „Roztančeném městě“, která byla malou upoutávkou na právě probíhající MFF. Nejdůležitější cíl jsme tedy na soustředění splnili, i když nacvičovat se dvěma skupinami dětí, nabitých nekonečnou energií, byl docela těžký úkol. Poděkování patří všem, kteří se podíleli na celé organizaci soustředění a na přípravě všech veselých zábav, her a soutěží, kterých se zúčastňovali nejen děti, ale i dospělí.

Myslím, že nám na Valašsku téměř nic nechybělo. Snad jenom to, že bychom příště raději trávili společný čas uprostřed lesů a luk někde na jihu Moravy, na Slovácku. Věděl by někdo z vás o takovém místě? Poradte! Odměnou vám může být prázdninové pozvání mezi nás.

-TP-

XVI. mezinárodní folklorní festival

Ve čtvrtek 25. 8. 2005 se konal v loutkovém divadle Radost zahajovací večer festivalu. Pořad se jmenoval Festivalové chvílky a jeho autorem byl Milan Zelinka. Na úvod promluvil předseda FOSu pan Pšenica. Pořad moderovala naše členka Helena Bizová z Radia Proglas. O zahajovací píseň Putovali hudeci byl požádán mužský sbor Slováckého krúžku v Brně, doprovodila ho mini muzika Slováčku, se kterou se rozvíjí užší spolupráce.

Pak již nastalo představování našich (CM Šmytec, Hanýsek ze Šakvic, Májek) i zahraničních souborů (SHANXI ARTS ACADEMY - Čína, KIS-BALATON - Maďarsko) a vystoupení vítězů celostátní soutěže Zpěvácků Velké Losiny (Jana Otáhalová za rok 2004 a Libor Macháček za rok 2005).

Na generálce se náš mužský sbor dověděl, že má při závěrečném verbuňku V poli stojí Anička doprovodit vítěze Zpěvácků za rok 2005 Libora Macháčka ze Želetic u Kyjova. Verbování se úspěšně zhostili chlapi ze souboru Hanýsek ze Šakvic. Vzhledem k nízké tónině a poněkud odlišnému frázování jsme posloužili spíše jako křoví než jako nosní zpěváci pro tento verbuňk.

Následně převlékání mužského sboru v šatně vstupního vestibulu probíhalo se zpěvem. Brzy se přidala CM Šmytec a Hanýsek začal předvádět své verbuňky. Sólisté mužského sboru se nedali zahanbit a předvedli vlastní provedení verbuňků. Soubor by trval ještě dlouho, kdyby jej předčasně neukončila vedoucí Hanýsku, která odvedla chlapce spát. Pokračovaly zpěvy a tance s civilisty a tak přítomným ujely tramvaje a museli se dopravit domů nočními autobusy.

Odměnou účinkujících na festivalu je stužka, která opravňuje k volnému vstupu na většinu vystoupení. Tak jsem v průběhu dalších tří dní navštívil většinu vystoupení dospělých souborů.

Ze zpěváků nejen na mne rozhodně nejvíce zapůsobila zpěvačka Ludmila Vašková z Rožnova pod Radhoštěm (byla již představena i v televizi). Vystoupila v pátek na Staré radnici s CM Jiřího Gužika (loni vydali CD pod dřívějším názvem muziky - Grajcar) v programu Zahrejme si po našem autora Michala Zelinky.

Libor Macháček se předvedl v sobotu v pořadu Copak je to za veselí autorky Lenky Zelinkové nejen jako zpěvák, ale i jako zdatný muzikant s ostrou kyjovskou cifrou. Má před sebou rozhodně úspěšnou budoucnost.

Na rozdíl od našich souborů, které si pro různá vystoupení připravují zpravidla odlišná čísla, vydržely zahraniční soubory s jediným pásmem pro celý festival a tak jsem viděl některá čísla i trikrát (např. AS SALINERIAS DE LAVOS - Portugalsko). Vystupovaly zde i soubory, které neměly vlastní muziku a používaly pouze reprodukovanou hudbu (ANCE - Lotyšsko - včetně technických problémů se spuštěním hudby, Heřmánek - Brno). Soubory s počtem účinkujících menším než deset nebyly i z důvodu ozvučení moc slyšet.

Festival byl většinou v režii členů Májku. Vedle tří jmenovaných autorů Milana, Michala a Lenky Zelinkových připravila další dva pořady Zpoza humen a Cestičky ze světa (oba pořady zahraničních souborů) Bohuslava Hamáková, rovněž ze souboru Májek.

Jediné vystoupení dospělých, které nebylo v režii Májku, byl pořad Putování za tancem autora Vlastimila Fabišika ze souboru Půčik. Budiž nám ctí, že autorkou jednoho ze tří dětských vystoupení s názvem Před našim je zahrádečka byla vedoucí Slováčku Pavla D'Ambrosová. Slováček byl vedle mužského sboru jedinou složkou Slováckého krúžku v Brně, která se na festivalu představila.

Vaření trnek v Dolním Němčí

V sobotu 4. září se Slovácký krůžek vydal na vaření trnek do Dolního Němčí, kam byl pozván bývalým tanečníkem Martinem Matušem. Plánovaný odjezd stanovil vedoucí zájezdu Ujo Fajo na 11:30 SLČ. Všichni tanečníci, zpěváci a téměř kompletní muzika tento termín dodrželi, kromě již zmíněného Faja, který se dostavil o hodinu později a zůstal tedy v Brně. Zlé jazyky tvrdí, že už měl hodinky nařizeny na blížící se zimní čas. Dopravu, stejně jako obvykle, zajišťoval řidič Bolek, jenž byl zárukou veselé jízdy a „včasného“ příjezdu.

Po uvitání v Dolním Němčí následovalo převlékání, naštěstí pro tanečnice do všedních kyjovských krojů (některé parádnice si však raději přivezly sváteční verzi) a přesun na místo konání. Celý program probíhal v areálu bývalého mlýna, dnes přestavěného na muzeum, a na přílehlém prostranství, kde byl jarmark lidových řemesel. Vaření trnek, které započalo už předcházejícího dne, bylo v plném proudu, jen diváci se scházeli pomalu. Zato se mezi nimi objevily známé tváře našich bývalých členů, kteří se přijeli podívat.

Vystoupení Slováckého krůžku bylo rozděleno do tří částí a prokládáno tanečním vystoupením místního souboru a volnou zábavou. V každé části taneční složka představila dvě taneční pásma prostřídaná zpěvem mužského sboru. Ten byl velmi aktivní po celou dobu našeho pobytu a dokonce si na jarmarku vyzpíval i několik lahví medoviny a vína. Vystoupení bylo téměř zaplněným hledištěm přijato vcelku kladně, a to i přes drobné taneční nedostatky a téměř sólové provedení Slovenské z Milotic. Velký aplaus sklidil i náš hostitel Martin při své premiéře v pásmu „Odvedenců“, kde alternoval Faja. V přestávkách mezi vystoupeními se všichni posilňovali trnkami buď v tekutém nebo vařeném stavu.

Po ukončení oficiální části programu přišel čas na večeři a po ní následovala volná zábava. K tanci i poslechu hrála naše muzika doplněna o místní muzikanty. Vzhledem k nižším venkovním teplotám se část zimomřivých účastníků přesouvala do muzea, kde zábava nebyla o nic méně veselá než venku.

Po půlnoci jsme se odebrali k Brnu s ještě teplými sklenicemi povidel, které jsme dostali na cestu. Vzhledem k úspěšnosti celé akce se těšíme na další ročníky „Vaření trnek v Dolním Němčí“.

Brouk

Lidová píseň a krajina

Ve středu 7. 9. 2005 se v kapli Etnografického muzea konala přednáška starosty Slováckého krúžku v Brně, PhDr. Václava Štěpánka, Ph.D, která zahajovala výstavu Právo na krajinu, pořádanou ekologickým sdružením Veronika. Doprovodného programu k výstavě se zúčastnila muzika „Krúžku“ a oba pěvecké sbory. Zahajoval mužský sbor chorálem „Ked sem išeu prez ten les“, doprovázený cimbálovou muzikou s primásem Jožkou Pokorným, a pak následoval zvučný přednes našeho starosty, který citoval i „Živou píseň“ Vladimíra Ůlehly a vzpomněl v úvodu Milana Křiža, zpěváka pocházejícího z Hrochoti pod majestátnou Poľanou a známého svým drsným karpatským hlasem. I když ten k nám na vystoupení nedorazil, zastoupil ho Zdeněk Kopřiva, který, k překvapení organizátorů, zazpíval „Hrochotskou dolinu“. Byli vzpomnutí i další interpreti lidových písní jako strážnická stařenka Maryška Procházzková, Dušan Holý i velký sběratel lidových písní Josef Černík. Zřetelný vliv krajiny na lidovou píseň se snažil vyjádřit svým vstupem i ženský sbor, který a capella zapěl „Ked si já zazpívám na vrch novej hory, počuje mňa šohaj, seďa pri večeri...“ Přednáška se zpěvy gradovala vystoupením mužského sboru koseckými písněmi a muziky písněmi o horách, horičkách, zelených horách, které jsou neodmyslitelnou součástí krajiny. Písně o Poľaně, Javorině („Na straňanskéj Javorině“, „Javorinko šedá“) podbarvoval zvučný hlas starosty. Pak zpívala sólo vedoucí ženského sboru Yvona Janošiková a capella, později to byly Trávnice ženského sboru se sólem naší „Hanýžky“ (MUDr. Hany Dostálové), a nádherné sólo primáše „Ore Jano, ore preorává“ s muzikou. Zaznělo ještě sólo Yvony Janošikové s muzikou „Chodniček bělavý mezi vinohrady“ a na závěr společná píseň sborů s obecnstvem „Na horách studénky“, kterým byla produkce důstojně ukončena. Jen všechny zúčastněné moc mrzelo, že po celou dobu přednášky rušila country muzika, linoucí se z reproduktorů pódia na náměstí Svobody. Přesto se důstojně uvedení výstavy zúčastněným líbilo, což vyjádřili závěrečným potleskem.

ML

Hody ve Velké Bíteši

V sobotu 10. 9. 2005 jsme se sešli v poledne na Charbulové v klubu, abychom provedli inventuru přítomných a nachodili vystoupení u příležitosti hodů ve Velké Bíteši. Přítomno bylo sedm členek ženského sboru, osm mužáků, pět muzikantů a šest párů tanečníků. Když jsme konečně celý autobus vyrazili (s našim osvědčeným krúžkovým řidičem Bolkem), cesta velmi příjemně ubíhala, neboť jsme se rozezpívali viny z klobouckých, želešických a jiných sklepů. Když jsme přijeli do Bíteše, vyklopil nás Bolek nejdříve na náměstí, které nás přivítalo velkolepými atrakcemi včetně kolotočů, střelnic a nejrůznějších stánků s rozmanitým towarem. Odnesli jsme kufry a tašky s krojovým vybavením do tamní základní školy, vyfasovali stravenky na jídlo a převlékli jsme se do našich parádních hornáckých krojů (mužáci „co kdo má“) a někteří zašli na večeri do vzdálené jídelny, jiní rovnou na náměstí. Jevišťe bylo dvojnásobných rozměrů s májou uprostřed, neboť součástí

hodů byl i Podhorácký festival. Vystupovali jsme jako poslední s hodovým pásmem (v minulých letech býval zlatým hřebem soubor Hradišťan). Již pěkně rozšoupaní jsme se všichni nacházeli na jevišti s košovačkami v ruce (hlavně ženský sbor) s lahodným mokem neustále nablízku. Z jeviště jsme po vstupech ani neodcházeli, aby zůstalo zaplněno.

Ženy zpívaly osvědčené pásmo k zapalování hodů na Kyjovsku (Idů kupci po dědině). Pak následovaly „Maměnky“. Muži zpívali hornácké písně k vinu a tanečnici předvedli tance z Uherskobrodka.

Po vystoupení nás Bolek autobusem rozvezl po městečku, některé do základní školy, jiné na večeri a pak převlečení a nasycení jsme se všichni sešli na náměstí. Kopriva s Pavlou a členy chasy ihned vyzkoušeli řetizkový kolotoč, my ostatní s plnými žaludky jsme bezmocně přihlíželi a bylo nám špatně jen při pohledu na ně.

Večer na nádvoří muzea hrála naše muzika k poslechu i tanci. Jelikož rezervované stoly s námi příliš nepočítaly, přizpůsobili jsme si rezervaci k obrazu svému. Byla to báječná „Beseda u cimbálu“ se vším všudy. K muzice se připojili místní muzikanti a do tance se dali i místní tanečnici.

Večer gradoval „druhou večeri“, neboť k našemu překvapení začali nosit pořadatelé muzikantům nejdříve hodové cukroví a potom nám všem další a další řízky s výtečným bramborovým salátem. Takže přecpání jsme to pak ve 23 hodin „zabalili“ a velmi spokojeni s průběhem celých hodů odjeli v nočních hodinách domů, do Brna.

ML

Stanovy jako jedovatý koktejl

(reakce na článek Historie krúžku)

V Krúžkozoru č. 68 se hovoří o historii založení spolku a důvodech vzniku spolku Slovácký krúžek v Brně, kterými byla snaha paralyzovat připojení Moravského Slovácka ke Slovensku. Impuls vzešel od naší armády a Krúžek se stal konspiračním místem exilové vlády v Londýně. Pro zájemce o tuto problematiku odkazují na články Zdeňka Sušila In memoriam Pplk. Antonína Bartoše z Lanžhota (Krúžkozor č.47, 48 z roku 1999), Primáš Krúžku Dr. Jaroslav Němec (Krúžkozor č.36 z roku 1996), případně na knihu Clay Eva volá Londýn od Radomíra Kunce. Dále bylo vzpomenuo důležité ustanovení, že vstup na Krúžky měli jen členové krúžku a jimi uvedení hosté.

Cílem tohoto a jemu podobných ustanovení je ztížit proniknutí do organizace a ovládnutí organizace cizími nájezdníky. Jednotlivá ustanovení se pro názornost v literatuře nazývají jedovatými pilulkami a jejich směr pak jedovatým koktejlem.

Na stanovách publikovaných v Krúžkozoru č.67 ukážeme, že řada jedovatých pilulek je ve stanovách dodnes.

Jaký koktejl máme namixován ve stanovách?

1. Třicetiletá práce vedoucí Slováčku byla výborem nedávno oceněna čestným členstvím.

Jmenování je v rozporu s §5 ř. 12 Součástí spolku je dětský soubor Slováček, jehož vedoucí jsou řádnými členy spolku... Toto ocenění je neplatné a §5 ř. 12 diskriminuje vedení Slováčku.

2. Čestné členství neukládá již členu spolku povinnosti:

§6 ř. 6 a) platiti členské příspěvky, jež ustanoví valná hromada,

b) činně podporovati spolkové účely,

c) podřizovati se při spolkových podnicích pořádkovým rozkazům stárků a jiných oprávněných činovníků.

d) respektovati a dodržovati interní předpisy schválené a vydané výborem spolku

Jak vidno, jmenování čestní členi mohou zavést do spolku naprostou anarchii.

3. Stárci

§8 ř. 20 valná hromada Krúžku bere na vědomí volbu stárků... , což se také na poslední valné hromadě stalo.

§8 ř. 25 Stárci jsou voleni valnou hromadou chasy, zpravidla v říjnu, a valná hromada spolku je v jejich funkcích potvrzuje, což se na poslední valné hromadě naopak nestalo.

§9 ř. 20 Stárci jsou voleni valnou hromadou chasy, k tomuto okamžiku zaniká členství dřívějších stárků ve výboru.

Stárci zvoleni loni v říjnu mohou být potvrzeni nejdříve na příští valné hromadě, patrně v lednu roku 2006. Do této doby je opět Krúžek bez potvrzených stárků (stárci bez jakýchkoliv pravomocí).

4. §9 ř. 22 Klesne-li v průběhu volebního období počet členů výboru o jednu třetinu, může výbor chybějící členy výboru **kooptovat** z řad řádných členů spolku. Aby se dal paragraf uplatnit, musí být počet členů výboru násobek tří. Doplnňovat se dá pouze 1/3 členů výboru, nikoliv jednotlivců. Při doplňování je čestný člen diskriminován, neboť nesmí být do výboru kooptován (patrně aby nepůsobil ve výboru anarchii dle bodu 2).

5. §5 ř. 7 Členem býti **přestává**, kdo své vystoupení písemně oznámí nebo kdo byl výborem vyloučen, neboť po dobu delší jednoho roku neplní řádně a včas povinnosti člena spolku... Bod je zaměřen hlavně proti členům súdné stolice a nutí je, aby včas vystoupili, neboť po své smrti budou pro výstrahu vyloučení za neplnění svých povinností.

6. §8 ř. 18 ...běžné hospodaření, jež je vyhrazeno výboru...

Běžné hospodaření není definováno. Rozpočtový rok se shoduje s rokem kalendářním (§4 ř. 5). Od 1. 1. do valné hromady nelze účtovat žádné náklady, neboť není schválen rozpočet pro daný rok.

7. Některé paragrafy byly již **překonány** technologickým pokrokem v řízení a proto se (v rozporu s §8 ř. 10 d) respektovati a dodržovati interní předpisy schválené a vydané výborem spolku) **nedodržují**:

...§8 ř. 8 Starosta neb místostarosta zastupuje spolek navenek...

Ve skutečnosti jednají také pověřeni členové Krúžku (objednávky autobusů, jednání s partnery, nákupy apod.)

§7 ř. 3 Členové se uvědomují o usneseních spolkových orgánů zprávami na spolkové vývěsní tabuli.

Ve skutečnosti se preferuje osobní styk, dopis, mail a internet. Vývěsní tabule slouží spíše k informování nečlenů podobně jako internet.

9. Jiné paragrafy jsou zbytečně ukecané:

§9 ř. 2 ...stálý místostarosta... nemá náplň,

§5 ř. 12 ...vedoucí (Slováčku) jsou řádnými členy spolku...

§8 ř. 26 ...valná hromada spolku je (stárky) v jejich funkcích potvrzuje...

§9 ř. 23 ...členy výboru (kooptuje) z řad řádných členů spolku.

10. Další paragrafy chybí:

§5 ř. 7 Členem býti přestává... kdo zemře nebo je výborem vyškrtnut pro pasivitu...

§6 d) (člen má právo) Obracet se na správní orgány s připomínkami, doporučeními a návrhy ohledně činnosti spolku a žádat jejich řešení

§6 ř. 10 Členové jsou povinni respektovati a dodržovati Stanovy

Poslední valná hromada nepřijala navrhovanou povinnost dopracování (cca 15) písemných připomínek do Stanov. Stanovy tedy nelze doplnit ani opravit bez konání nové valné hromady (§8 ř. 15 Valné hromadě je vyhrazeno: a) měnit a vykládati stanovy)!

Věřím, že jedovatý koktejl bude po příští valné hromadě ze Stanov odstraněn.

Poznámka na závěr: Kdo chce vidět bezproblémové stanovy, nechť se podívá do Stanov Sdružení přátel folkloru v Brně z června roku 2005.

Dodatek: Současně se Stanovami vyšla Směrnice č. 1 o správě krojového fondu, která se na úvod a závěr zmiňuje o Příloze č. 1 a tvrdí v závěru, že ...nedílnou součástí této směrnice je Příloha č. 1... Příloha č. 1 neexistuje, směrnice je neúplná a tudíž v uvedené podobě neplatná.

VL

